

МУНИЦИПАЛЬНОЕ КАЗЁННОЕ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНОЕ
УЧРЕЖДЕНИЕ
«СРЕДНЯЯ ОБЩЕОБРАЗОВАТЕЛЬНАЯ ШКОЛА им.
А.Т.КУЧМЕЗОВА С.П.ГЕРПЕГЕЖ»

Рассмотрено на
заседании МО
Учителей

начальные
классов

Приказ № 1
от 26.08.2024 г.

Руководитель МО

Шар. Васильевна

Согласовано
зам. директора по УВР
М.Х.Кучмезова

Шар
«27» 08 2024г.

Приказ № 68 от «27» 08 2024г.

РАБОЧАЯ ПРОГРАММА

« ПО Балкарскому языку »
3 КЛАСС, базовый УРОВЕНЬ

Разработана

Учителем начальные классы
квалификационной категории
Ф.И.О. Васильева Зухра
Моломбетовна

С.П.ГЕРПЕГЕЖ

2024 - 2025 УЧЕБНЫЙ ГОД .

Пояснительная записка к рабочей программе по балкарскому языку в 3 классе

Планирование составлено на основе программы по балкарскому языку и литературе для 1-4 классов. Автор Габаева А.Б. Созаев Б.Т.- 2020г

Рассчитан на общее количество часов за год - 51 час

Количество часов по учебному плану 1 полугодие 1 ч в неделю, 2 полугодие 2 ч в неделю.

УМК - Габаева А.Б. 3 класс Нальчик «Эльбрус» 2020

Рабочая тетрадь - Деваева З.Д. Конакова Л.А. Нальчик «Эльбрус» 21

Диктантов – 3

Изложения - 3 (юйретну)

ФОНЕТИКА, ГРАММАТИКА, ТЮЗ ЖАЗЫУ ЭМ БАЙЛАМЛЫ ТИЛНИ АЙНЫТЫУ

(51 сагъат)

Ш классны окъуучулары билирге тийишли затла:

-сёзню кесеклерин (тамыр, жалгъау), тилни кесеклерин (ат, сыфат, этим, сонгура), айтымны членлерин (баш эм сансыз).

- текстни тюз эм ариу жазып алыргъа, бек магъаналы, кёп тюбеучю орфограммалары болгъан текстни (50 – 60 сёзю болгъан) жаздырма жазаргъа, айтымны ахырына тыйгъыч белгиле салыргъа;

- фонетика тинтим бардырыргъа: сёзню сёз бёлюмлеге юлеширге, басымлы эм басымсыз сёз бёлюмлеге юлеширге, базыкъ эм назик ачыкълагъа айырыргъа, зынгырдауукъ эм тунакы кысыкъъланы айыра билирге, сёзде харфланы бла тауушланы санларын тенглешдирирге: *къоян, танг, къол*;

- сёзню кесеклерин айырыргъа (тамырын, сёз къураучу, сёз тюрлендириучю жалгъауларын);

- тилни кесеклерин, аланы грамматика ышанларын айырыргъа (атны санын бла болушларын, сыфатны нени белгилегенин, этимни санын):

- айтымны сёз тутушларын табаргъа;

- айтымны къаллай болгъанын айыралыргъа (хапарлаучу, соруучу, кётюрюучю), айтымны баш эм сансыз членлерин табаргъа;

- класс бирге жарашдыргъан план бла 60 – 70 сёзю болгъан кёлденжазма жазаргъа.

Дерслени магъаналары

Къайтарыу

Тауушла бла харфла

(3 сагъат (51с))

Ачыкъ, кысыкъ тауушла, аланы харфла бла белгилениулер.

Б а с ы м. Сёзню бёлумлерин кёчюрюу. Сёзню таууш-харф анализи.

Экиленген кысыкъла.

Зынгырдауукъ эм тунакы кысыкъланы сёзню тамырында тюз жазылыулары.

Жумушакъ (ь), къаты (ъ) белгилени жюрютюлюулер.

Сёзлени кёюп кетмей, башха сёзле бла алышындырмай, бузмай жазыу усталыкъларын бегитиу.

Сёз

(9 сагъат (51с))

С ё з н ю к ь у р а м ы. Сёзню кесеклерини юсюнден ангылам: тамыр, сёз кёураучу (-чы, -лыкъ, -лы) эм сёз тюрлендириучю (-ла, -ле, -гъы, -дан) жалгъаула.

Тамыр, бир тамырлы сёзле. Сёз тюрлендириучю жалгъауну таба билиу, жалгъауланы болушлукълары бла бир тамырлы сёзле кёурау.

Нёгерли зынгырдауукъ эм тунакы кысыкъланы сёзню тамырында тюз жазылыулары.

Школ орфография сёзлюк бла хайырланыргъа юйретиу ишле.

Тилни башха кесеклеринден болгъан бир тамырлы сёзле сайлау.

Сёзде сёз кёураучу, сёз тюрлендириучю жалгъауланы орунлары (къайсы алгъа келгени).

Тамырны кыйырында экиленген кысыкълары болгъан сёзлени жалгъау кёшулса тюз жазылыулары (*класс, класс - ла*).

Тилни кесеклери

(1 сагъат (51с))

Тилни кесеклери бла шагъырей болуу: ат, сыфат, алмаш, этим, сонгура.

Ат(6 сагъат (51с))

Ат, аны магъанасы, соруулары. Атланы санлары. Атланы кёплюк санларын кёурагъанда, жалгъауланы тюз жазылыулары (адам - ла, юй - ле). Атланы бирлик эм кёплюк санда болушлада тюрлениулер. Болушланы айыра билиу. Болушланы формаларындагъы атланы сонгурала бла бирге хайырлана билиу. Магъаналарына кёре жууукъ эм чюйре атла.

Сыфат

(4 сагъат (51с))

Сыфат, аны магъанасы эм соруулары. Сыфатланы атла бла жюрютюлюулер. Магъаналарына кёре жууукъ эм чюйре болгъан сыфатла.

Ал (3 сагъат (51с))

Алмаш, аны магъанасы. Бирлик эм кёплук санны бетлеучю алмашлары. Сёлешгенде атланы ючюнчю бетни алмашлары (ол, ала) бла алышындыра билиу.

Этим

(8 сагъат (51с))

Этим, аны магъанасы, соруулары. Этимден атха соруу бере билиу. Этимни заманлада тюрлениую. Магъаналары жууукъ эм чюйре болгъан этимле. Оюмну толу ачыкъларгъа тап келишген этимни сайлау.

Айтым (10 сагъат (51с))

Хапарлаучу, соруучу, кётюрюучю айтымла. Айтымда бек магъаналы сёзлени ауаз бла айыра билиу.

Айтымны баш членлери: башчы бла хапарчы. Башчы бла хапарчыны таба билиу.

Айтымны сансыз членлери. Соруу салып, айтымны сансыз членлерин таба билиу (айгъакълаучугъа, толтуруучугъа, болумгъа юлешмей).

Байламлы тилни ёсдюрюу

(4 сагъат (51с))

Календарно – тематическое планирование по балкарскому языку (3 класс).

№ урока	Кол-во часов	Содержание	Домашнее задание	Дата	
				План	Факт
1	1	Тил. Тилни тюрлюлери	3-чю ишни сабийле юйде жазадыла, жорукъну кёлден биледиле	02.09.	
2	1	Тил неге керекди?	Сабийле 6-чы ишни жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	09.09.	
3	1	Тил неден кьуралады?	9-чу ишни сабийле юйде жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	13.09.	
4	1	Сёз. Айтым. Текст. Сёз деп неге айтадылаб	Окьуучула 14-чю ишни юйде жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	17.09.	
5	1	Уллу харф бла башланып жазылгъан сезле	Окьуучула 16-чы ишни дерсликде берилгенича толтуруп келедиле.	20.09.	
6	1	Айтым деп неге айтадыла?	Окьуучула 20-чы ишни айтылгъаныча жазып келедиле.	23.09.	
7	1	Текст деп неге айтадыла?	Окьуучула жорукъну кёлден биледиле. 24-чю ишни.	27.09.	
8	1	Кесинги сына	Сабийле юйде 26-чы ишни эки кесегин да жазадыла.	30.09.	
9	1	Тауушла бла харфла.	Сабийле кеслери алларына жазгъанларын окьуйдула,	30.09.	

		Тауушну харфдан не башхалыгы барды?	халатларын тюзетедиле. Дефтерлерин устазга бередице.		
10	1	Къысыкъ тауушланы белгилеген харфла	Китапда берилген жорукъланы окъуучула кёлден биледиле. 31-чи ишни	04.10.	
11	1	Ачыкъ У-ну эм къысыкъ У-ну жюрютюлюлери	Окъуучула 33-чю ишни жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	04.10.	
12	1	Сёз бёлум.	Окъуучула 34-чю, 37-чи ишлени толтурадыла, жорукъну кёлден биледиле.	07.10.	
13	1	Б(жумушакъ) эм Ъ(къаты белгилени жюрютюлюлери	40-чы ишни сабийле жазадыла эм жорукъну кёлден биледиле.	11.10.	
14	1	Сынау жаздырма	Окъуучула ишчи дефтерледе 18-чи, 19-чу бетледе «Кесинги сына!» деген ишни толтуруп келедиле.	14.10.	
15	1	Айтым. Аланы тюрлюлери	Сабийле юйде 50-чи ишни жазадыла, жорукъну кёлден биледиле. Ишчи дефтерледе 24-чю, 25-чи бетледе ишлени тамамлайдыла.	18.10.	
16	1	Айтымда магъана басым	Сабийле юйде 55-чи ишни жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	21.10.	
17	1	Айтымны баш членлери	Сабийле юйде 73 ишни толтурадыла	25.10	
18	1	Айтымны сансыз членлери	Сабийлеге юйде 62-чи, 66-чы ишлени жазып келирге иш бериледи.	04.11.	
19	1	Кесини сыны	Окъуучула 73-чю, 74-чю ишлени жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	08.11.	
20	1	Сез тутуш неди?	Сабийле юйде жорукъну кёлден биледиле эм 76-чы бла 78-чи ишлени жазып келедиле.	11.11.	
21	1	Сез тутуш неден кьуралады	Окъуучула китапда берилген жорукъну кёлден биледиле, ишчи дефтерледе 58-чи бетде 173-чю ишни жазадыла.	15.11.	
22	1	Кесинги сыны	85-чи, 89-чу ишлени жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	18.11.	
23	1	Айтым эм текст. Текстны темасы	Сабийле юйде 95-чи, 96-чы ишлени жазып келедиле.	22.11.	
24	1	Эсденжаздырма «Мени аппам»	104-чю, 105-чи ишлени сабийле юйде жазадыла эм	25.11.	

			жорукъну кёлден биледиле.		
25	1	Сезню кьурамы	106-чы, 108-чи ишлени китапдан, ишчи дефтерледе уа 57-чи бетде 171-чи ишни сабийле юйде жазып келедиле, жорукъланы кьайтарады	29.11	
26	11	Бир тамырлы сезле	Окьуучулагъа ишчи дефтерлеринде 68-чи – 69-чу бетледе ишлеп келедиле.	01.12.	
27	1	Жалгъаула	Окьуучула юйде 114-чю ишни тамамлап келедиле.	06.12.	
28	1	Сез кьураучу эм сез тюрлендириучю жалгъаула	Сабийле юйде «Кюз агъачха экскурсия» деген темагъа кёлденжазма жазадыла.	09.12.	
29	1	Тилни кесеклери	Окьуучула ишчи дефтерлеринде 72-чи 73-чю бетледе «Кесинги сына!» деген ишни толтурадыла. Дерсликлеринде 199-чу ишни ж	13.12.	
30	1	Согьурала		16.12.	
31	1	Ат		20.12.	
32	1	Сынау жаздырма	Окьуучула 140-чы, 141-чи ишлени жазып келедиле, жорукъланы кьайтарадыла.	23.12.	
33		Халатла бла иш Атны санлары	Окьуучула 148-чи, 151-чи ишлени юйде жазадыла.	27.12.	
34	1	Атны болушлары	164-чю ишни окьуучула юйде тамамлап келедиле. Жорукъну кёлден биледиле.	13.01.	
35	1	Баш болушда атла	Окьуучула юйде 167-чи, 168-чи ишлени жазып келедиле.		
36	1	Иеликчи эм тамамлаучу болушла	175-чи, 177-чи ишлени сабийле юйде жазып келедиле.	17.01.	
37	1	Атланы кеплюк санда тюлениулери	180-чи иш. а «Бизни эл» неда деген темагъа кёлденжазма жаз	20.01.	
38	1	Сыфат.	Окьуучула юйде 184-чю ишни жазадыла, жорукъланы кьайтарадыла.	24.01.	
39	1	Сыфатны ат бла жюрютюлюю	Окьуучула юйде 200-чю, 201-чи ишлени жазып келедиле.	27.01.	
40	1	Сыфат болушлада	Окьуучулагъа юйде 206-чы, 207-чи ишлени жазаргъа бериледи.	31.01.	
41	1	Проект иш	Ишчи дефтерледе 36-чы, 37-чи бетледе «Кесинги сына!»	03.02.	

			деген жумушланы сабийле юйде тамамлап келедиле.		
42	1	Алмаш	Окьюучула юйде 214-чю, 217-чи ишлени жазадыла, жорукъланы кьайтарадыла.	07.02.	
43	1	Айтымлада алмаш	Окьюучула 248-чи, 249-чу ишлени жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	10.02.	
44	1	Алмаш болушлада	Окьюучулагъа юйде ишчи дефтерлени 84-чю – 85-чи бетлеринде 244-чю – 246-чы ишлени толтурургъа бериледи.	14.02.	
45	1	Иеликчи эм тамамлачу болушлада алмаш		17.02.	
46	1	Этим Этимни санлада тюрлениулер	Сабийле ишчи дефтерлеринде классда тамамлап бошаялмагъан ишлерин жазадыла.	21.02.	
47	1	Этимни бетледе тюрлениую	Окьюучула 277-чи, 278 -чи ишлени юйде жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	24.02.	
48	1	Этимни заманлары	Окьюучула юйде 285-286-чы ишлени жазадыла, жорукъну кёлден биледиле.	28.02.	
49	1	Сынау жаздырма	Окьюучула ишчи дефтерледе 280-чи, 281-чи ишлени жазадыла; дерсликде берилген жорукъну, болушланы, аланы сорууларын кёлде биледиле.	03.03.	
50	1	Эсенжаздырма	Окьюучула жорукъланы кёлден биледиле; 295-чи ишни жазадыла.	07.03.	
51	1	Кьайтарыу ишле	Окьюучула юйде ишчи дефтерлени 99-чу бетинде 285-чи – 288- чи ишлени толтурадыла.	10.03.	